Contributed by Chris Den Hond
woensdag, 16 februari 2005 - Last Updated zondag, 29 juli 2007

Na de ramp in Azië volgde een enorme golf van solidariteit. Duizenden mensen stortten geld of organiseerden benefietactiviteiten. Ook een aantal meer structurele voorstellen staken opnieuw de kop op, zoals de Tobintax of de kwijtschelding van de schuldenlast van de getroffen landen. Rood had een gesprek hierover met Eric Toussaint, van het Comité voor de opheffing van de derde wereldschuld (Kodewes).

U vraagt structurele oplossingen. Bent u tegen een humanitaire hulp?

Eric Toussaint: Natuurlijk niet, er moet humanitaire noodhulp zijn om een onmiddellijke verbetering teweeg te brengen bij de bevolkingen die het slachtoffer zijn van de Tsunami. Nu moeten er wel structurele oplossingen gevonden worden om te verhinderen dat gelijkaardige fenomenen dezelfde gevolgen zouden hebben. Ik geef een voorbeeld: als een sterke orkaan de Caraïben teistert, dan zijn de inwoners van Cuba of van Florida veel minder getroffen dan de inwoners van Haïti of Santa Domingo. Dat komt omdat er in Cuba en in Florida een heel stevige infrastructuur bestaat voor de woningen, terwijl landen waar de woningbouw heel slecht is, met houten of zelfs kartonnen woningen, veel meer slachtoffers kennen bij natuurrampen. Er moeten structurele oplossingen gevonden worden op vlak van huisvesting, gezondheidszorg enz.

Sommige landen pleiten voor een moratorium op het terugbetalen van de schuld. Dat vindt u niet voldoende?

Eric: Nee, een moratorium is geen goede zaak. Wat is een moratorium? Een land met schulden krijgt hierdoor enkel de gelegenheid om de schulden gedurende een bepaalde periode niet terug te betalen. Dat betekent absoluut geen vermindering van de schuldenlast. Een land dat een moratorium verkrijgt op de terugbetaling van de schulden, moet dan ook nog eens aan voorwaarden voldoen. Een moratorium voor een land betekent concreet dat de Wereldbank en het Internationaal Muntfonds een bepaalde economische en sociale politiek zullen kunnen opleggen aan de landen die een moratorium aanvaarden. Wat er moet komen is simpelweg een kwijtschelding van de openbare schuld van die getroffen landen, zonder voorwaarden.

Hoe natuurlijk zijn natuurrampen en in welke mate kan de mens tussenkomen in de gevolgen van natuurrampen?

Eric: De systemen om natuurrampen te voorzien in de USA of in Europa zijn veel meer ontwikkeld dan wat er bestaat in het Aziatisch deel van de wereld. Behalve in Japan dan. In zogenaamde derde-wereldlanden zijn de investeringen in dat soort preventiesystemen bijna onbestaande. Je moet ook beseffen dat de gebouwen aan de kust in rijke landen heel stevig zijn. Daarnaast is de infrastructuur aan hospitalen en gezondheidszorg beter ontwikkeld. Dat laat een snellere onmiddellijke hulp toe aan de slachtoffers. In Azië zijn de mensen verschillende dagen aan hun lot overgelaten geweest, zonder medische hulp.

U stelt dat de schuld van sommige landen zoals Egypte of Irak wordt kwijtgescholden en van andere niet en dat dit gebeurt om strategische redenen?

Eric: Aan "vriendjes" worden sterke reducties van de schuld toegestaan. Toen de USA tijdens de eerste golfoorlog de steun wilde van Egypte, werd 50% van de Egyptische schuld kwijtgescholden. Toen Polen het Warschaupact verliet en toenadering zocht tot de NATO, werd de helft van de Poolse schuldenlast kwijtgescholden. Toen de USA

besliste om Afghanistan aan te vallen werd één week voordien een deel van de schuldenlast van Pakistan kwijtgescholden opdat Musharraf steun zou verlenen aan de aanval van de USA tegen Afghanistan. Waarom moeten er oorlogen of natuurrampen uitbreken vooraleer de schuldenlast wordt verminderd? Er bestaan veel meer waardevolle argumenten op menselijk vlak om de schulden kwijt te schelden: de bevolking heeft al genoeg geleden. Dat is een menselijke strategie in plaats van een militaire.

Europa en de USA beloven een goeie 300 miljoen dollar aan noodhulp, terwijl de buitenlandse schuld van de vijf getroffen landen 300 miljard dollar bedraagt, dus 1000 keer zoveel?

Eric: Inderdaad en ze betalen elk jaar 30 miljard dollar van de schuldenlast terug voor een totale schuldenlast van meer dan 300 miljard dollar. En de USA en Europa stellen 340 miljoen dollar hulp voor, dus 1000 keer minder. Dat is onaanvaardbaar. Heel de internationale gemeenschap zou samen 2 miljard dollar geven. Als je cijfers wil: je moet weten dat één maand bezetting van Irak 4 miljard kost aan de USA. Op één maand tijd besteden de USA in Irak het dubbele van wat de hele wereld zou gaan geven aan de regio waar 150.000 doden zijn gevallen. Dat toont aan dat de hulp die wordt gezien als het bewijs van vrijgevigheid, helemaal niet zo vrijgevig is. Burgers overal ter wereld zijn oprecht vrijgevig. Ze geven geld en dat is belangrijk, maar de staten blijven achter. De structurele oplossing betekent voor mij aan die landen hun vrijheid en soevereiniteit teruggeven, zodat ze niet enkel onmiddellijke hulp kunnen bieden aan de slachtoffers, maar ook structurele hulp in de zin van het creëren van jobs, de vermindering van de armoede, een betere infrastructuur van huisvesting, gezondheidszorg en communicatie.

Artsen Zonder Grenzen heeft het innen van gelden voor noodhulp stopgezet. Ze stelt dat er genoeg geld is binnengekomen voor noodhulp en dat het geld voor structurele hulp van de regeringen moet komen. De mensen betalen daarvoor trouwens belastingen. Gaat u daarmee akkoord?

Eric: Inderdaad, dat is een juiste beslissing. De getroffen landen hebben behoefte aan noodhulp, maar daarbuiten hebben die landen vooral behoefte aan het vinden van de middelen om hun eigen politiek te kunnen voeren om hun bevolking beter te behandelen. Dat is dus niet de taak van het Rode Kruis of de Rode Halve Maan of Artsen Zonder Grenzen. De regeringen moeten de structurele hulp opvoeren. De mensen betalen daar trouwens belastingen voor.